

ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะในศตวรรษที่ 21 กับการบริหารวิชาการของ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

สงขลา เขต 2*

THE RELATIONSHIP BETWEEN 21ST-CENTURY SKILLS AND ACADEMIC ADMINISTRATION OF SCHOOL ADMINISTRATORS UNDER THE SONGKHLA PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 2

รุ่งนภา จินตามณี¹ และ นวรัตน์ ไวมภู²

Runghapa Jindamanee¹ and Navarat waichompu²

¹⁻²มหาวิทยาลัยหาดใหญ่

¹⁻²Hatyai University, Thailand

Corresponding Author Email: Runghapajin071@hu.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับทักษะในศตวรรษที่ 21 2) เพื่อศึกษาระดับการบริหารวิชาการ และ 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะในศตวรรษที่ 21 กับการบริหารวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 2 กลุ่มตัวอย่างคือครู กำหนดขนาดโดย G* Power จำนวน 115 คน และสุ่มอย่างแบบชั้นภูมิ ตามเกณฑ์สัดส่วนขนาดสถานศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความตรงเชิงเนื้อหาระหว่าง 0.67 - 1.00 ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทักษะในศตวรรษที่ 21 เท่ากับ 0.979 แบบสอบถามการบริหารวิชาการ เท่ากับ 0.963 สถิติที่ใช้คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

ผลการวิจัย พบว่า 1) ทักษะในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 2 โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า ด้านทักษะการแก้ปัญหา มีระดับความคิดเห็นสูงสุด รองลงมาคือ ด้านทักษะทางเทคโนโลยีดิจิทัล และน้อยที่สุดคือ ด้านทักษะการสื่อสาร 2) การบริหารวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 2 โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก จำแนกเป็นรายด้านพบว่า ด้านการพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น มีระดับความคิดเห็นสูงสุด รองลงมาคือ ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา และน้อยที่สุดคือ ด้านการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ และ 3) ทักษะในศตวรรษที่ 21 กับการบริหารวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา

* Received 7 April 2026; Revised 12 July 2026; Accepted 12 July 2026

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 2 มีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ในระดับค่อนข้างสูง

คำสำคัญ: ทักษะในศตวรรษที่ 21, การบริหารวิชาการ, สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 2

Abstract

This research aims to study: 1) the level of 21st-century skills; 2) the level of academic administration; and 3) the relationship between 21st-century skills and academic administration of school administrators under the Songkhla Primary Educational Service Area Office 2. The sample group consisted of teachers, with a sample size of 115 determined by G*Power, and was selected through stratified random sampling based on the proportional size of the schools. The research instrument was a researcher-developed questionnaire with a 5-level Likert scale, with content validity ranging from 0.67 to 1.00. The reliability was 0.979 for the 21st-century skills questionnaire and 0.963 for the academic administration questionnaire. The statistics used were frequency, percentage, mean, standard deviation, and Pearson correlation coefficient.

The research findings revealed that: 1) The overall 21st-century skills of school administrators under the Songkhla Primary Educational Service Area Office 2 were at a high level. When categorized by aspect, problem-solving skills had the highest level of opinion, followed by digital technology skills. The least significant aspect was communication skills; 2) The overall academic administration of school administrators under the Songkhla Primary Educational Service Area Office 2 was at a high level. When categorized by aspect, the development or implementation of local curriculum content had the highest level of opinion, followed by teaching and learning management in schools, and the least significant was the aspect of promoting academic strength in the community; and 3) 21st-century skills and the academic administration of school administrators under the Songkhla Primary Educational Service Area Office 2 had a statistically significant positive correlation at the 0.01 level, with a fairly high correlation.

Keywords: 21st Century Skills, Academic Administration, Songkhla Primary Educational Service Area Office 2.

บทนำ

ในยุคศตวรรษที่ 21 สังคมโลกเผชิญกับความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วจากปัจจัยหลายด้าน ทั้งเทคโนโลยีดิจิทัล ความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ การเปลี่ยนแปลงของโครงสร้างประชากร และการเชื่อมโยงของโลกผ่านระบบเศรษฐกิจและข้อมูลข่าวสารที่ไร้พรมแดน ส่งผลให้ระบบการศึกษาในประเทศไทยจำเป็นต้องปรับตัวอย่างจริงจังและต่อเนื่อง โดยเฉพาะการพัฒนาศักยภาพของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบาย การศึกษาระดับชาติ และมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีความพร้อมทั้งด้านความรู้ ทักษะชีวิตและการทำงาน รวมถึงคุณลักษณะที่เหมาะสม อาทิ ความมีวินัย ความรับผิดชอบ ความคิดสร้างสรรค์ และการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต (กระทรวงศึกษาธิการ, 2564)

การพัฒนาการศึกษาในศตวรรษที่ 21 มีความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นปัจจัยสำคัญในการเปลี่ยนแปลงวิถีการดำเนินชีวิต จึงจำเป็นต้องมีการวางแผนการบริหารจัดการศึกษาที่ดี เนื่องจากการก้าวอย่างที่จะทำให้เสียโอกาสอีกมากมาย การจัดการศึกษาจึงไม่เพียงต้องก้าวทันความเปลี่ยนแปลง แต่ยังต้องเป็นกลไกสำคัญเพื่อขับเคลื่อนภาคส่วนอื่น ๆ ให้มีความพร้อมในการเข้าสู่ความเปลี่ยนแปลงด้วย (มณฑาทิพย์ นามนุ, 2561) ผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องรู้เท่าทันความเปลี่ยนแปลง พัฒนาตนเองอยู่เสมอ ปรับเปลี่ยนรูปแบบการทำงาน ส่งเสริมการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา รวมทั้งสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถและทักษะที่เป็นที่ยอมรับในระดับชาติและสามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข (คันสนีย์ เชาวนกุล, 2565)

การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาถือเป็นหัวใจสำคัญของการจัดการศึกษา ครอบคลุมกิจกรรมหลัก ได้แก่ การวางแผนหลักสูตร การจัดกระบวนการเรียนรู้ การนิเทศภายใน การพัฒนาครู การจัดแหล่งเรียนรู้ และการวัดและประเมินผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน ซึ่งล้วนต้องการผู้บริหารที่มีทักษะเชิงเทคนิค ความสามารถในการใช้ข้อมูลเพื่อการตัดสินใจ และภาวะผู้นำทางวิชาการ ที่สามารถจูงใจครูและบุคลากรให้ร่วมมือในการยกระดับคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน หากผู้บริหารขาดทักษะในศตวรรษที่ 21 ก็อาจส่งผลกระทบต่อคุณภาพงานวิชาการโดยตรง ทั้งในมิติของหลักสูตรที่ไม่สอดคล้องกับทักษะอนาคต กระบวนการเรียนรู้ที่ขาดความหลากหลาย และครูที่ขาดแรงจูงใจในการพัฒนาตนเอง (Leithwood et al., 2020)

สำหรับโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 2 ผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ในช่วงปีการศึกษา 2565-2567 สะท้อนให้เห็นพัฒนาการที่แตกต่างกันในแต่ละกลุ่มสาระ โดยวิชาภาษาไทยและวิทยาศาสตร์มีแนวโน้มที่ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง ขณะที่วิชาภาษาอังกฤษยังคงเป็นจุดอ่อนสำคัญทั้งในระดับประถมและ

มัธยมศึกษา ซึ่งควรได้รับการพัฒนาอย่างจริงจังเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาในอนาคต (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 2, 2568) และยังพบว่าขาดการศึกษาที่เชื่อมโยงข้อมูลเชิงประจักษ์ดังกล่าวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในมิติของทักษะในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในบริบทเฉพาะของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 2 อย่างเป็นระบบ

จากแนวคิดและสภาพปัญหาดังกล่าว จะเห็นได้ว่าทักษะในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการบริหารงานวิชาการโดยตรง ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารกับการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 2 เพื่อให้ได้ข้อค้นพบที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษาในสถานศึกษาให้ดียิ่งขึ้น และขับเคลื่อนคุณภาพทางการศึกษาให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่วางไว้ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับทักษะในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 2
2. เพื่อศึกษาระดับการบริหารวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 2
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะในศตวรรษที่ 21 กับการบริหารวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 2

สมมติฐานของการวิจัย

ทักษะในศตวรรษที่ 21 กับการบริหารวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 2 มีความสัมพันธ์กันทางบวก

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 2 ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ในปีการศึกษา 2568 จำนวน 125 โรงเรียน รวมทั้งหมด 1,356 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 2, 2568)

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 2 ปีการศึกษา 2568 ผู้วิจัยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้โปรแกรม G*Power โดยกำหนดค่าอิทธิพลขนาดกลาง (Effect size)=0.3 ค่าความคลาด

เคลื่อน (Alpha) = .05 และค่า Power = 0.95 ได้กลุ่มตัวอย่าง 115 คน ทำการสุ่มแบบชั้นภูมิตามสัดส่วนของขนาดของสถานศึกษา และสุ่มอย่างง่ายแบบไม่ใส่คืน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่แบบสอบถาม โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา และ ประสบการณ์การทำงานของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยที่ข้อคำถามเป็นแบบเลือกตอบ (Check List) แบบเลือกคำตอบเพียงคำตอบเดียว (Best answer)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับทักษะในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหาร จำนวน 5 ด้าน ได้แก่ ทักษะการสื่อสาร ทักษะทางเทคโนโลยีดิจิทัล ทักษะการคิดสร้างสรรค์ ทักษะการทำงานเป็นทีม และทักษะการแก้ปัญหา มีลักษณะเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแบบของลิเคิร์ต (Likert)

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ จำนวน 17 ด้าน ได้แก่ (1) การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น (2) การวางแผนงานด้านวิชาการ (3) การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา (4) การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา (5) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ (6) การวัดผลประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน (7) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา (8) การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ (9) การนิเทศการศึกษา (10) การแนะแนว (11) การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา (12) การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ (13) การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น (14) การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวย องค์กร หน่วยงานสถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา (15) การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา (16) การคัดเลือกหนังสือแบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา และ (17) การพัฒนาและใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

2.2 การตรวจสอบคุณภาพเพื่อให้ทราบถึงระดับคุณภาพของเครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้ เพื่อตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (content validity) จากผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด 3 ท่าน ด้วยการหาค่า Index of item-Objective Congruence หรือ IOC

2.3 ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

2.4 การทดสอบความเชื่อมั่น (Reliability) ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปทำการทดลองเก็บข้อมูลกับครูโรงเรียนที่มีใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน โดยนำผลของข้อมูลเฉพาะที่มีการวัดมาตราส่วนประมาณค่ามาหาค่าความเชื่อมั่นตามสูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา

ของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทักษะในศตวรรษที่ 21 เท่ากับ 0.979 แบบสอบถามการบริหารวิชาการ เท่ากับ 0.963

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ โดยใช้ Google form ไปยังสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างผ่านทางระบบการสื่อสารข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ของสถานศึกษา และครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 2

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ใช้ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient)

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับทักษะในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 2

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับทักษะในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 2 โดยภาพรวม

ทักษะในศตวรรษที่ 21 โดยภาพรวม	$\bar{X}$	SD	ระดับ
1. ด้านทักษะการสื่อสาร	4.03	0.62	มาก
2. ด้านทักษะทางเทคโนโลยีดิจิทัล	4.06	0.64	มาก
3. ด้านทักษะการคิดสร้างสรรค์	4.04	0.62	มาก
4. ด้านทักษะการทำงานเป็นทีม	4.05	0.68	มาก
5. ด้านทักษะการแก้ปัญหา	4.11	0.73	มาก
รวม	4.06	0.61	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 2 โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.06$, $SD = 0.61$) เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า ด้านทักษะการแก้ปัญหามีระดับความคิดเห็นสูงสุด ($\bar{X} = 4.11$, $SD = 0.73$) รองลงมาคือ ด้านทักษะทางเทคโนโลยีดิจิทัล ($\bar{X} = 4.06$, $SD = 0.64$) และน้อยที่สุดคือ ด้านทักษะการสื่อสาร ($\bar{X} = 4.03$, $SD = 0.62$)

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 2 โดยภาพรวม

การบริหารงานวิชาการ โดยภาพรวม	$\bar{X}$	SD	ระดับ
ด้านการพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น	4.11	0.65	มาก
ด้านการวางแผนงานด้านวิชาการ	4.03	0.66	มาก
ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา	4.04	0.70	มาก
ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา	4.00	0.64	มาก
ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้	3.99	0.61	มาก
ด้านการวัดผลประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน	3.99	0.57	มาก
ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา	3.97	0.71	มาก
ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้	3.99	0.58	มาก
ด้านการนิเทศการศึกษา	3.91	0.66	มาก
ด้านการแนะแนว	3.95	0.71	มาก
ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา	4.02	0.60	มาก
ด้านการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ	3.83	0.70	มาก
ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น	3.88	0.69	มาก
ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุติธรรม หน่วยงาน สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา	3.94	0.48	มาก
ด้านการจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา	3.87	0.66	มาก
ด้านการคัดเลือกหนังสือแบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา	3.95	0.60	มาก
ด้านการพัฒนาและใช้สื่อและ เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	4.01	0.63	มาก
รวม	3.97	0.43	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 2 โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.97$, $SD = 0.43$) เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย พบว่า ด้านการพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.11$, $SD = 0.65$) รองลงมาคือ ด้านการจัดการเรียนการสอน

ในสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.04$, $SD = 0.70$) และน้อยที่สุดคือ ด้านการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.83$, $SD = 0.70$)

3. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะในศตวรรษที่ 21 กับการบริหารวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 2

ตารางที่ 3 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะในศตวรรษที่ 21 กับการบริหารวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 2

	X_1	X_2	X_3	X_4	X_5	X	Y
X_1	-	.870**	.824**	.849**	.755**	.925**	.612**
X_2		-	.857**	.864**	.765**	.939**	.670**
X_3			-	.857**	.740**	.921**	.687**
X_4				-	.833**	.952**	.671**
X_5					-	.891**	.613**
X						-	.702**
Y							-

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 3 พบว่า ผลจากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะในศตวรรษที่ 21 กับการบริหารวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 2 ด้วยสถิติค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สันพบว่า โดยภาพรวม ทักษะในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารกับการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 2 มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางบวก ในระดับค่อนข้างสูง (Pearson Correlation = 0.702, Sig = 0.01) เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับค่อนข้างสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยเรียงลำดับค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์จากมากไปน้อย ได้แก่ ทักษะการคิดสร้างสรรค์ ($r = 0.687$) ทักษะการทำงานเป็นทีม ($r = 0.671$) ทักษะทางเทคโนโลยีดิจิทัล ($r = 0.670$) ทักษะการแก้ปัญหา ($r = 0.613$) และทักษะการสื่อสาร ($r = 0.612$) ตามลำดับ

อภิปรายผล

1. ระดับทักษะในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 2

จากการศึกษาพบว่า ทักษะในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 2 โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษาในปัจจุบันต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและระบบการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ซึ่งจำเป็นต้องพัฒนาทักษะในการบริหารจัดการอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งหน่วยงานต้นสังกัดมีการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพของผู้บริหารผ่านการอบรมและการพัฒนาวิชาชีพอยู่เสมอ นอกจากนี้ผู้บริหารยังต้องปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษา เพื่อให้สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการบริหารสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งต้องทำงานร่วมกับครูและบุคลากรในโรงเรียนอย่างเป็นระบบ จึงส่งผลให้ผู้บริหารมีทักษะในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นุสรุา พูลสุด และคณะ (2563) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กับประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 6 ด้าน ได้แก่ ทักษะด้านการสร้างทีมงาน ทักษะด้านการสร้างความสัมพันธ์ ทักษะด้านการแก้ไขปัญหา ทักษะด้านความคิดสร้างสรรค์ ทักษะด้านการสื่อสาร และทักษะด้านการใช้เทคโนโลยี และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมบูรณ์ หวังโสภา (2565) ได้ศึกษาทักษะในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสถาบันการอาชีวศึกษา กรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า ผู้บริหารมีทักษะในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะด้านความรู้ความคิด การจัดการเรียนรู้ และความคิดรวบยอด อย่างไรก็ตาม ผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้คือครู ซึ่งเป็นเพียงกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกลุ่มหนึ่งในสถานศึกษา ข้อมูลที่ได้จึงสะท้อนเฉพาะมุมมองของครูที่มีต่อทักษะในศตวรรษที่ 21 และการบริหารวิชาการของผู้บริหาร ไม่ได้ครอบคลุมทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาโดยตรง หรือมุมมองจากบุคคลอื่น เช่น นักเรียน ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา หรือศึกษานิเทศก์

2. ระดับการบริหารวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 2

จากการศึกษาพบว่า การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 2 โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก อาจเนื่องมาจากการบริหารงานวิชาการเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษาที่ผู้บริหารต้องให้ความสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานและนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัด ผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีการวางแผน กำกับ ติดตาม และพัฒนาการดำเนินงานด้านวิชาการอย่างเป็นระบบ อีกทั้งยังส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทางการศึกษามีส่วนร่วมในการ

พัฒนาหลักสูตรการจัดการเรียนการสอน และการวัดประเมินผลอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ยังมีการนำแนวทางและนวัตกรรมทางการศึกษามาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอน จึงส่งผลให้การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ญัฐพร พุทธวงศ์ (2565) ได้ทำการศึกษาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการ สถานศึกษาสังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1 ผลการศึกษาพบว่า การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภาวินี ชินพันธ์ และคณะ (2565) ได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับมาก

3. ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะในศตวรรษที่ 21 กับการบริหารวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 2

ทักษะในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์กับการบริหารวิชาการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับค่อนข้างสูง สะท้อนให้เห็นว่าทักษะดังกล่าวเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งเสริมประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา กล่าวคือ ผู้บริหารที่มีทักษะการสื่อสารสามารถถ่ายทอดนโยบาย แนวคิด และเป้าหมายทางวิชาการไปสู่ครูและบุคลากรได้อย่างชัดเจน ส่งผลให้เกิดความเข้าใจตรงกันและความร่วมมือในการดำเนินงาน นอกจากนี้ ทักษะด้านเทคโนโลยีดิจิทัลยังช่วยเพิ่มศักยภาพในการบริหารจัดการข้อมูลสารสนเทศ การวางแผน การติดตาม และการประเมินผลได้อย่างมีประสิทธิภาพและทันสมัย อีกทั้งยังเอื้อต่อการนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับบริบทการศึกษาในยุคดิจิทัล ขณะเดียวกัน ทักษะการคิดสร้างสรรค์ช่วยให้ผู้บริหารสามารถพัฒนาแนวทางใหม่ ๆ ในการบริหารวิชาการ สร้างนวัตกรรมทางการศึกษา และปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงได้อย่างเหมาะสม ส่วนทักษะการทำงานเป็นทีมมีบทบาทสำคัญในการสร้างความร่วมมือระหว่างครูและบุคลากร ส่งเสริมการมีส่วนร่วมและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันภายในองค์กร ซึ่งนำไปสู่การพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง ขณะเดียวกัน ทักษะการแก้ปัญหาช่วยให้ผู้บริหารสามารถวิเคราะห์สถานการณ์ตัดสินใจ และกำหนดแนวทางแก้ไขปัญหได้อย่างมีระบบและสอดคล้องกับสภาพจริงของสถานศึกษา ส่งผลให้การดำเนินงานด้านวิชาการมีความคล่องตัวและมีประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้ ผลการศึกษาดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของ อุไรรัตน์ หาญธงไชย (2567) ที่พบว่าทักษะผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูงกับการบริหารงานวิชาการ และยังสอดคล้องกับ ญาณิภรณ์ ศรีชมภู (2566) ที่พบว่าทักษะดังกล่าวมีความสัมพันธ์ในระดับมากอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงสรุปได้ว่าทักษะในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาเป็น

กลไกสำคัญในการยกระดับคุณภาพการบริหารวิชาการให้มีประสิทธิภาพและเกิดผลลัพธ์อย่างยั่งยืนในบริบทการศึกษาไทยปัจจุบัน

องค์ความรู้ใหม่

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ใหม่

จากภาพที่1 องค์ความรู้ใหม่จากการศึกษาวิจัย สามารถสรุปได้ดังนี้ การบริหารวิชาการที่มีประสิทธิภาพในบริบทการศึกษาไทยยุคปัจจุบันจำเป็นต้องขับเคลื่อนผ่านภาวะผู้นำเชิงทักษะศตวรรษที่ 21 ที่ผสมผสานความสามารถด้านมนุษยสัมพันธ์ เทคโนโลยี และนวัตกรรมเข้าด้วยกันอย่างเป็นระบบ โดยพบว่า แกนสำคัญของความสำเร็จไม่ได้อยู่เพียงที่การกำกับติดตามเชิงระบบเท่านั้น แต่ต้องเปลี่ยนบทบาทผู้บริหารจาก ผู้สั่งการ เป็น ผู้อำนวยความสะดวกทางการเรียนรู้ ที่สามารถสร้างบรรยากาศแห่งความร่วมมือและการมีส่วนร่วมของครูและบุคลากรในโรงเรียนได้อย่างแท้จริง ทั้งนี้ ทักษะการสื่อสารและการทำงานเป็นทีมทำหน้าที่เป็นกลไกหลักในการสร้างความเข้าใจร่วมและความไว้วางใจภายในองค์กร ขณะที่ทักษะด้านเทคโนโลยีดิจิทัลเป็นเครื่องมือสำคัญในการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการและการตัดสินใจบนฐานข้อมูลจริง

สรุป/ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสงขลา เขต 2 มีทักษะในศตวรรษที่ 21 และการบริหารงานวิชาการโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และทั้งสองตัวแปรมีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับค่อนข้างสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สะท้อนให้เห็นว่าทักษะของผู้บริหาร โดยเฉพาะด้านการแก้ปัญหา เทคโนโลยีดิจิทัล การคิดสร้างสรรค์ การทำงานเป็นทีม และเน้นด้านการสื่อสาร เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา จะสามารถกำหนดทิศทางการพัฒนาหลักสูตร จัดการเรียนการสอน และยกระดับคุณภาพผู้เรียนได้อย่างเป็นระบบและสอดคล้องกับบริบทการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคใหม่ นอกจากนี้ ความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับค่อนข้างสูงระหว่างทักษะดังกล่าวกับการบริหารวิชาการ ยังสะท้อนว่า หากผู้บริหารมีระดับทักษะที่สูงขึ้น จะส่งผลโดยตรงต่อคุณภาพการดำเนินงานทางวิชาการของสถานศึกษาในทุกมิติ ทั้งด้านการวางแผน การนิเทศ การประเมินผล และการพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรส่งเสริมและพัฒนาทักษะดังกล่าวอย่างต่อเนื่อง โดยจัดอบรมหรือกิจกรรมพัฒนาศักยภาพผู้บริหาร เพื่อให้สามารถนำทักษะในศตวรรษที่ 21 มาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
2. ควรจัดโครงการพัฒนาทักษะการสื่อสารของผู้บริหาร เช่น การสื่อสารเชิงสร้างสรรค์ การสื่อสารในองค์กร และการสื่อสารในสถานการณ์ต่าง ๆ เพื่อให้การสื่อสารภายในโรงเรียนมีความชัดเจน เข้าใจง่าย และมีประสิทธิภาพ
3. ควรมีการสนับสนุนให้ผู้บริหารได้พัฒนาความรู้และทักษะในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างต่อเนื่อง เช่น การใช้โปรแกรมหรือแอปพลิเคชันเพื่อการบริหารงาน การจัดเก็บข้อมูล และการสื่อสารภายในองค์กร เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการโรงเรียน
4. ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาทักษะดังกล่าวอย่างบูรณาการ โดยนำไปประยุกต์ใช้ในการวางแผน การดำเนินงาน และการประเมินผลด้านวิชาการอย่างเป็นระบบ เพื่อยกระดับคุณภาพการบริหารวิชาการให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาทักษะในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาอื่น ๆ เพื่อเปรียบเทียบผลการวิจัยและนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาในระดับที่กว้างขึ้น
2. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา เช่น ภาวะผู้นำ เทคโนโลยีดิจิทัล หรือวัฒนธรรมองค์กร

3. ควรใช้วิธีวิจัยแบบผสมผสาน โดยการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพพร้อมกับเชิงปริมาณ เช่น การสัมภาษณ์หรือการสนทนากลุ่ม

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2564). นโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2564. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.
- ญาณิภรณ์ ศรีชมภู. (2566). การบริหารการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ณัฐพร พุทธวงศ์. (2565). ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการ สถานศึกษาสังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1. ใน วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร.
- นุสรา พูลสุด และคณะ. (2563). ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กับประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร. ใน วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- ภาวินี ชื่นพันธ์, และคณะ. (2565). การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร. ใน วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา.
- มณฑาทิพย์ นามนุ. (2561). ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2. ใน วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- คันสนีย์ เขาวนกุล. (2565). การพัฒนาศักยภาพครูในการใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการเรียนรู้ โรงเรียนพิชัยรัตนาคาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพังงา ภูเก็ต ระนอง. ใน การค้นคว้าอิสระปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- สมบูรณ์ หวังโสภา. (2565). ทักษะในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร. ใน วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 2. (2568). รายงานผลการประเมินคุณภาพการศึกษา ประจำปีการศึกษา 2567 [ออนไลน์]. เรียกใช้ เมื่อ 10 สิงหาคม 2568, จาก <http://www.sk2.go.th>
- อุไรรัตน์ หาญธงไชย. (2567). ทักษะและภาวะผู้นำทางการบริหารการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- Leithwood, K., Harris, A., & Hopkins, D. (2020). Seven strong claims about successful school leadership revisited. *School Leadership & Management*, 40(1), 5–22.
- Likert, R. (1967). *Human organization: Its management and value*. New York, NY: McGraw-Hill.